

Årsredovisning 2022

Kost- och servicenämnd

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Vision och värdegrund	3
3 Händelser av väsentlig betydelse	4
4 Uppföljning av resultatmål	4
4.1 Trygga och nöjda invånare	5
4.1.1 Kostnadseffektiv hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet, för god, jämlik och jämställd hälsa	5
4.2 Hållbar organisation	8
4.2.1 Hållbar organisation - Ekonomi i balans	8
5 Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag	13
6 Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor	13
7 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	14
8 Nämndanalys	14
9 Internkontroll	14

Bilagor

Bilaga 1: Helår 2022 uppdaterad_2023-01-17_ksnmd (slutavräkning)

Bilaga 2: Sluträkning KSN 2022

Bilaga 3: Miljömål stati fr hantera helår 2022

1 Sammanfattning

Anvisning

Här skriver ni en sammanfattande text om året som passerat. Vilka viktiga faktorer påverkade nämndens verksamhet? Vad präglade året? Blev utfallet som planerat? Nämnden kan redan här redovisa hur väl resultatmålen för året uppfyllts med en mer detaljerad redovisning under rubrik nr 4, *Uppföljning av resultatmål*.

Kost- och servicenämnden bedömer att resultatmålet "Kostnadseffektiv och hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet för god, jämlik och jämställd hälsa delvis uppnås.

Nämndens inriktning/intention är att åstadkomma kostnadseffektiv måltidsverksamhet med hög kvalitet och att nämnden ska arbeta i enlighet med relevanta mål i Agenda 2030.

Oroligt läge med anledning av kriget samt kraftig prisökning på framförallt livsmedel och förpackningsmaterial fortsätter att påverka nämndens verksamhet. Även Coronapandemin har påverkat kost- och servicenämnden, främst gällande tillgång till livsmedel.

Det ekonomiska resultatet visar att kostnaderna för helåret överstiger planerad budget. Kostnad per måltid ligger på 33,80 kr (budgeterat 29,90 kr).

Under året har Kost- och servicenämndens drift- och utvecklingsgrupp arbetat med nämndens fokusområden, hög kundnöjdhet, hållbar måltidsproduktion, digitalisering, minskat miljöavtryck samt ekonomi i balans.

För att belysa nutritionens betydelse för hälsa och välmående pågår planering av seminarium i början av 2023 som vänder sig till politiker och beslutsfattare.

I årets kundenkät ger 90,73% av andelen kunder som lägst betyg fyra till sex vid mätning, vilket är något lägre än föregående år som var 91,15%.

Upphandling gällande kostdatasystem är påbörjad under hösten. Upphandling av förpackningsmaterial fick avbrytas eftersom inga giltiga anbud inkom. ny upphandling är initierad.

Storfors kommun inkom i början av året med ansökan om medlemskap i kost- och servicenämnden, vilket nämnden ställde sig positiv till. Storfors kommun har sedan dess genomfört en ny utredning kring sin kostförsörjning med påföljd att ansökan om medlemskap i kost- och servicenämnden inte längre är aktuell.

2 Vision och värdegrund

Region Värmlands vision är *Livskvalitet i världsklass*. Med utgångspunkt från invånarnas behov medverkar Region Värmland till att främja en hållbar utveckling i hela Värmland och att göra länet ännu mer attraktivt att bo, verka i och besöka. Genom att alla medarbetare arbetar för att nå de beslutade effektmålen styr Region Värmland i rätt riktning för att nå visionen och, genom det, mot en långsiktig utveckling för värmlänningarna.

Region Värmlands värdegrund *För alla i Värmland* syftar till att alla i länet ska må bra och att regionen

ska vara både attraktiv och konkurrenskraftig. Genom värdegrunden skapas en gemensam kultur som ska vara alla medarbetares kompass i det dagliga arbetet i en lärande process med mål och uppföljning. Värdegrunden skapar ett underlag till diskussion, dialog och engagemang.

3 Händelser av väsentlig betydelse

2022 har kantats av stora utmaningar, dels på grund av kriget i Europa, dels på kraftigt ökade priser på livsmedel och förpackningsmaterial.

För helåret har nämndens en genomsnittlig kostnadsökning på 16% gällande inköp av livsmedel (ökning totalt sett ca 25%). Redan innan 2022 års början aviserade livsmedelsgrossisterna om stora prisökningar på grund av ökade kostnader för bränsle, el, foder, utsäde, emballage, även att inflation och valutaförändringar påverkar.

Grossisterna har också haft svårt att leverera en del av våra avtalsvaror, vilket har inneburit att en del av våra krav inte har kunnat tillgodoses. Till följd av pandemin har grossisterna också minskat sitt utbud vilket till viss del påverkar oss. Det har varit brist på vissa livsmedel, bland annat nötkött och vitfisk samt att många aktörer globalt söker sig bort från råvara med ryskt ursprung.

För att möta prishöjningar hos leverantörer samt för att kunna uppnå miljömål utifrån region- och miljöplan ansökte KSN om tillägg till budgetram för 2023, vilket inte gick igenom.

Det är en utmaning i att livsmedelsavtal och miljöplan inte är synkade, vilket kan påverka våra möjligheter att uppnå eventuellt nya eller förändrade miljömål. Nuvarande livsmedelsupphandling sträcker sig till och med 2024-10-31 men krav och behov tas fram 1 år innan, Region Värmlands Miljöplan sträcker sig till och med 2024.

I början av året ansökte Storfors kommun om deltagande inom ramen för kost- och servicenämndens gemensamma verksamhet. Kartläggning visade att det finns tillräcklig kapacitet i Region Värmlands storkök för att producera och sälja matlådor till Storfors kommun. Kost- och servicenämnden ställde därför sig positiva till Storfors kommuns ansökan. Beslut gällande ansökan avvaktades eftersom Storfors kommun ville invänta ny utredning, Storfors kommun har därefter dragit tillbaka sin ansökan.

Kost- och servicenämndens reglemente är under revidering gällande närvaro på distans, ärendet har skickats på remiss men har ännu inte beslutats.

4 Uppföljning av resultatmål

Samtliga 17 Agenda 2030-mål berör Kost- och servicenämndens ansvarsområde men i olika omfattning. Kost- och servicenämnden bidrar till målen i Agenda 2030, enligt genomförda aktiviteter för året. De mål som bedömts ha en tydlig koppling till nämndens uppdrag är mål 2, 3, 9, 12 och 13.

Region Värmlands interna miljöplan för perioden 2021 till 2024 antogs av Regionfullmäktige i början på juni 2021. Miljöplanen omfattar regionens interna miljöarbete och har fokus på att minska vår egen organisations miljöpåverkan, men det finns även en strävan att bidra till regionens externa miljö- och hållbarhetsarbete.

Måltidsförsörjning är det målområde, utifrån miljöplanen, som har starkast koppling till kost- och servicenämnden. Den långsiktiga målsättningen är att vår måltidsförsörjning främjar en biologisk mångfald, ett hållbart klimatavtryck samt en god hälsa hos såväl människor som djur. Vår måltidsförsörjning ska också främja en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel inom Sverige och regionen.

Inköp och upphandling av livsmedel är ett viktigt område för att nå miljömål, främja hälsosamma matval samt uppnå resurseffektivitet. Svensk lagstiftning inom livsmedelsproduktion och djuromsorg följs och utgör grunden för våra inköp. Alla inköp görs inom ramen för våra avtal.

2022 är första året som mätning av andelen närproducerade livsmedel sker. Mål om andel inköp 30% nås inte, resultat för helåret är 16%. Det finns svårigheter hos vissa leverantörer och producenter att få fram rätt mätetal därför saknas vissa livsmedel i statistiken, exempelvis bröd och mjölkprodukter.

Regionservice för dialog med leverantörer för att hitta lösningar, exempelvis i form av schablonisering.

Mål om andel ekologiska livsmedel 50% uppnås inte, andel för helåret är 40%. Prisbild samt möjlighet

att leverera livsmedlen försvårar arbetet med att nå målet.

Mål om andel svenska (70%) samt mål om andel svensk råvara av kött och kyckling 90%) uppnås för helåret.

Kost- och servicenämnden bidrar till målområdet *Resor och transporter* genom att ställa krav på samordnade transporter vid upphandlingar samt att eftersträva resfria möten, som ett kompletterande alternativ till fysiska möten. Under året har alla beredningsmöten skett digitalt (fyra) och hälften av nämndens sammanträden skett digitalt (två av totalt fyra).

Nämndens fokusområden 2022;

Hög kundnöjdhet, kost- och servicenämnden ska arbeta för att utveckla hela måltidskedjan samt utveckla menyerna utifrån synpunkter, önskemål och nya behov. Matleveranskonceptet innefattar allt från beställning till leverans bemötande vid beställning och leverans, matens utseende och smak samt helhetsintryck.

För att nå hög kundnöjdhet har arbetet med att utveckla menyer enligt önskemål och resultat från 2021 års kundenkät genomförts. 2022 års mätning gällande kundnöjdhet genomfördes i slutet av året, där 90,73% gav betyg 4-6, där 6 är högsta möjliga betyg. Det är en större spridning mellan favoriträtter i jämförelse med föregående år men fortfarande ligger fiskrätter i topp. Analys av enkäten inom drift- och utvecklingsgruppen sker i början av 2023.

Hållbar måltidsproduktion, kost- och servicenämnden ska arbeta för att öka andelen värmländska råvaror samt en ökad livsmedelsförädling som också passar den offentliga måltidens behov. Inköp av kött, fågel samt övriga livsmedel sker, när utbud och leverans är möjligt, i enlighet med svenska miljö- och djurskydds krav.

Kost- och servicenämndens miljömål gällande andel inköp av ekologiska samt närproducerade livsmedel uppnås inte. Däremot uppnås nämndens mål om andel inköp av svenska livsmedel samt andel inköp av kött och fågel av svensk råvara.

Under året har planering av utbildningsinsats för beslutsfattare påbörjats, planeringen sker tillsammans med Livsmedelsverket och Socialstyrelsen. Utbildningen *"Måltider som verktyg för hållbart åldrande och bättre samhällsekonomi"* kommer att genomföras 2023.

Under våren besökte Bengtsfors kommun centralsjukhuset för att få ta del av nämndens arbetssätt.

Digitalisering, kost- och servicenämnden arbetar för att öka informationstillgängligheten samt digitalisera beställning av måltider för kund.

Förvaltningsgruppen har kartlagt kommunernas behov av informationssäkerhet gällande kostdatasystemet Matilda, gemensamma krav och behov gällande kostdatasystem har fastställts. Upphandling av nytt kostdatasystem har påbörjats, nuvarande avtal löper till och med 2023-06-30. Kartläggning av de olika parternas behov och krav pågår.

Från och med delårsrapporten används uppföljningsverktyget Hantera för uppföljning av nyckeltal och för uppföljning av prisjusteringar.

4.1 Trygga och nöjda invånare

Region Värmland arbetar för att invånarna ska leva ett gott liv, må bra, vara trygga och känna sig nöjda. Alla ska ha möjlighet att uppleva, delta i och utöva olika former av konst och kultur. Ett brett och inkluderande kulturutbud av hög kvalitet ska erbjudas. Kollektivtrafiken i länet ska erbjuda resor som underlättar och berikar människors liv och ska planeras så att den är så tillgänglig som möjligt. Det ska finnas en god och tillgänglig vård med hög kvalitet för de som vistas i länet.

4.1.1 Kostnadseffektiv hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet, för god, jämlik och jämställd hälsa

Kost- och servicenämnden ska uppnå en hög kundnöjdhet genom att arbeta med hela måltidskedjan.

Kraftiga prisökningar på livsmedel och förpackningsmaterial gör att ekonomi i balans inte uppnås för helåret. Pris per portion har successivt ökat under året, vi ser inte ännu någon utplaning av kostnaderna. Kostnad per måltid för helåret är 33,8 kr, vilket är betydligt högre än tidigare framtagen

prognos för helåret (31,6 kr) och också gentemot prognostiserad budget för helåret (29,9 kr).

Det finns stora utmaningar i de kostnadsökningar som uppstått under och efter pandemin samt till följd av kriget i Ukraina, kostnadsökningar som påverkar både produktion och inköp. Några exempel är ökade indexhöjningar gällande livsmedel och förpackningsmaterial, hög sjukfrånvaro bland medarbetare i produktionsköket men också ökade kostnader hos leverantörer gällande el och bränsle.

Upphandling av förpackningsmaterial fick avbrytas eftersom inga giltiga anbud inkom. Kost- och servicenämnden kommer fortsatt att ställa krav gällande hållbara förpackningar, ny plan för upphandling är framtagen och upphandlingsarbetet återupptogs under hösten.

4.1.1.1 Kost- och servicenämnden ska tillhandahålla en säker och näringsriktig mat som är anpassad till målgruppen äldre, sjuka och sköra.

Genom kompetens och kunskap ökas förståelsen om nutritionens betydelse för god hälsa och välmående. Kost- och servicenämnden ska tillhandahålla en säker och näringsriktig mat som är anpassad till målgruppen äldre, sjuka och sköra.

Mål 2 Ingen hunger; avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.

Genom folkhälsoarbete, hälso- och sjukvård samt utbildning bidrar Region Värmland till kompetens och förståelse för hälsosam och näringsriktig kost samt till hållbart lantbruk och livsmedelshandtering.

Delmål 2.1: Tillgång till säker och näringsriktig mat året om.

Delmål 2.2: Utrota alla former av undernäring genom att tillgodose äldre personers näringsbehov.

Delmål 2.3: Fördubbla småskaliga livsmedelsproducenters produktivitet och inkomster genom att ställa krav vid upphandlingar.

Kost- och servicenämndens bidrag till mål 2;

- Livsmedelslagstiftningens lagar och krav om hygienrutiner följs.
- Kost- och servicenämndens måltider är näringsvärdesberäknade och anpassade till målgruppen äldre, sjuka och sköra.

Mål 3 God hälsa och välbefinnande: säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

Målet innebär att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar. För att skillnaderna i livsvillkor och hälsa ska minska är Region Värmland, vid sidan av länets kommuner, en nyckelaktör när det gäller att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla. Utöver de egna välfärdstjänsterna verkar regionen indirekt som samverkanspart i det regionala folkhälsoarbetet. Delmål 3.d: stärka kapaciteten när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella hälsorisker.

Kost- och servicenämndens bidrag till mål 3;

- Öka kompetens och kunskap om nutritionens betydelse för god hälsa och välmående.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Genomförda utbildningsinsatser.	 Nej			
Kommentar Utbildningsinsats för att ökad kompetens och kunskap om nutritionens betydelse, del 1, planeras tillsammans med Livsmedelsverket och Socialstyrelsen. Utbildningen är framflyttad till 2023 på grund av valet.				

Aktiviteter	Status
Utbildningsinsatser för beslutsfattare samt öka förståelse och kunskap kring nutrition vid patientens hemgång.	 Försenad

4.1.1.2 Uppnå en hög kundnöjdhet genom att arbeta med hela måltidskedjan.

Genom att arbeta med hela måltidskedjan uppnås hög kundnöjdhet. I den årliga kundundersökningen som genomförs varje år mäts nöjdheten för hela matleveranskonceptet, från smak till leverans. Synpunkter samlas in från kost- och servicenämndens kunder och utifrån det sker förbättringsarbete, bland annat genom att utveckla menyer från inkomna synpunkter, önskemål och behov. Kost- och servicenämndens mål är att uppnå minst 80% av andelen kunder som ger lägst betyg fyra till sex vid mätning.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Kundenkät	90,73			80 %
Kommentar Från enkäten som genomfördes 2021 har menyer utvecklats i enighet med önskemål från nämndens kunder.				

Aktiviteter	Status
Utveckla måltidskedjan utifrån synpunkter, önskemål och nya behov.	 Försenad
Kommentar 2022 års kundenkät skickades ut till nämndens kunder under november, resultatet sammanställs och redovisas i årsrapportför 2022. Resultat har återkopplats till nämndens kunder.	

4.1.1.3 Agenda 2030 Mål 9, Öka informationstillgängligheten genom hela måltidskedjan.

Kost- och servicenämndens förvaltningsgrupp arbetar med behov och utveckling gällande systemstöd, arbetet sker i nära samverkan med drift- och utvecklingsgruppen. Arbetet innebär att kravställa och ge förslag till utveckling kopplat till digitalisering.

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur: bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.

Delmål 9.c: Öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva tillgång till internet.

Målet innebär att bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation. Region Värmland ska främja hållbar tillväxt och utveckling som leder till starkare företag och bättre kommunikationer i hela länet. I samverkan med andra samhällsaktörer främjar Region Värmland innovativa lösningar. Digitaliseringen ger nya möjligheter som ska tas tillvara för att hantera samhällsutmaningar.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Aktiviteter utifrån förvaltningsgruppens arbete.	 Ja			

Aktiviteter	Status
Öka informationssäkerheten i kostdatasystem.	 Försenad
Kommentar Förvaltningsgruppen har arbetat fram en kravspecifikation inför upphandling av kostdatasystem som ska annonseras i början av 2023. Nya och förändrade behov gör att en ökad informationssäkerhetsklassning behöver krävställas, vilket beräknas innebära ökade kostnader.	

4.2 Hållbar organisation

Region Värmlands mål om en ekonomi i balans innebär att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och en långsiktig ekonomisk hållbarhet. Begreppet god ekonomisk hushållning regleras i kommunallagen och syftet är att förhindra att finansiering av dagens välfärd skjuts till kommande generationer.

4.2.1 Hållbar organisation - Ekonomi i balans

Kostnad per måltid är högre än budgeterat för helåret. Orsaken är främst stigande livsmedels- och materialpriser, trenden visar på fortsatt ökande kostnader.

Som helhet ligger kostnaderna över budget med störst kostnadsökning inom området råvaror och material.

	Utfall	Budget	
Slutrapport	Viktade	Viktade	
	Utfall jan-dec Kost och Servicenämnden	Budget jan- dec fördelat 1/12	Avvik
Kostnad	(tkr)	(tkr)	
Personal	2 733	3 019	286
Råvaror	6 589	5 788	-801
Material	944	728	-216
Övriga kostnader	1 885	1 779	-106
Totalt	12 151	11 314	-837

	Utfall	Budget	
Kostnad per måltid (kr)	33,8	29,9	-3,93
Fördelning	Antal	Antal	
per part	måltider viktade	måltider viktade	
Karlstad	157 208	156 451	-757
Kristinehamn	85 119	84 616	-503
Kil	15 480	11 606	-3 874
Hammarö	17 563	23 490	5 927
Regionen	83 603	101 961	18 358
S:a	358 973	378 123	19 150
Kostnad personal per måltid (kr)	7,6	8,1	0,5
Kostnad råvaror per måltid (kr)	18,4	15,6	-2,7
Kostnad material per måltid (kr)	2,6	2,0	-0,7
Kostnad övriga kostnader per måltid (kr)	5,3	4,8	-0,5
Kostnad per måltid (kr)	33,8	29,9	-3,9

I reglemente för Kostnämnden beskrivs hur kostnader ska fördelas på respektive part med utgångspunkt från det årsbehov av måltider som angetts. Respektive part betalar 1/12 per månad av sin bedömda totala andel, förskottsbetalning tillämpas. Enligt reglemente ska över-/underskott regleras årligen och fördelas proportionellt utifrån respektive huvudmans andel av den totala årsvolymen. Definitiv slutavräkning sker snarast efter årsskiftet.

Planerat behov och utfall 2022

Part	Planerat årsbehov	Avropat behov	* Vägt antal måltider
Karlstad	153 000	153 733	157 208
Kristinehamn	82 950	82 811	85 119
Kil	11 500	15 320	15 480
Hammarö	23 400	17 457	17 563
Region Värmland	100 000	81 968	83 603
Summa	370 850	351 289	358 973

* För beräkning av kostnad för specialkost och personlig kost används vägningstal, specialkost har vägningstal 1,2 personlig kost har vägningstal 1,4.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Nettokostnad mot budget				
Kommentar Personalkostnaden per måltid är något lägre än budgeterat för delåret, råvarukostnaden är högre än budgeterat och trenden är fortsatt stigande priser under året. Som helhet ligger kostnaderna över budget				

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
med störst kostnadsökning inom området råvaror och material jämfört med budgeterad kostnad.				
Kostnad per måltid (viktade kr).	33,8			29,9 kr
Kommentar Kostnad per måltid för helåret blir 33,8 (budgeterat 29,9). Kostnaden per måltid är i utfall, högre än budgeterad kostnad per måltid. Orsaken är i huvudsak stigande livsmedel och materialpriser. Personalkostnaden per måltid är något lägre än budgeterat för året som helhet. Två av nämndens parterna har avropat färre måltider än budgeterat. (Totalt 19 150 stycken färre måltider än beräknat). Sammanfattningsvis så påverkar det slutavräkningen i stor omfattning för samtliga parter.				

Personal ingår inte inom nämndens ansvarsområde däremot finns kostnader gällande personal i produktion.

Över tid har KSN haft en låg kostnadsutveckling för kostnad per måltid där priset har legat under 30 kr sedan 2005.

4.2.1.1 Kost- och servicenämnden ska bidra till en ökad andel närproducerade livsmedel.

Kost- och servicenämnden ska bidra till en ökad andel närproducerade livsmedel under perioden. Öka andelen av värmländska råvaror samt arbeta för en ökad livsmedelsförädling som också passar den offentliga måltidens behov.

Definition av vad som avses med närproducerade livsmedel har arbetats fram under 2021, enligt Region Värmlands miljöplan 2021–2024. Närproducerade livsmedel definieras "*Andel produkter som är producerade i Värmland eller i angränsning till länet. Inköpsandelen närproducerade livsmedel ska öka under perioden med en strävan att uppnå minst 30 procent år 2024*". Definitionen utgår från Region Värmlands livsmedelsavtal med Lilla Grossisten (Värmlands Skafferi). Det är en värmländsk grossist som levererar produkter producerade i Värmland och i angränsande län. I avtalet med Lilla Grossisten finns krav om att regionens verksamheter ska kunna besöka bönder och producenter av de livsmedel som ingår i avtalet. Studiebesöken ska kunna genomföras dagtid och restiden ska inte överstiga fyra timmar per tillfälle. Samtliga produkter i avtalet räknas som närproducerade oavsett var ingående råvaror producerats. Utifrån definitionen ingår även gällande avtal för bröd, Lillångshammens Fiskrökeri, Löfbergs lila och Arla Foods (via en schablonberäkning).

Avtalet med Lilla grossisten gäller till och med oktober 2024. Inför nästa livsmedelsupphandling behöver definitionen ses över utifrån vilka produkter som ska räknas som närproducerade. Metoden har implementerats under augusti månad efter utbildning har mätning påbörjats.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Andel närproducerade livsmedel.	16 %			30 %
Kommentar Inköp av bröd redovisas inte i statistik för närproducerat eftersom upphandlad leverantör har gått i konkurs. Inte heller inköp av närproducerad mjölkprodukter kan redovisas eftersom mätetal (schablon) inte finns fastställt ännu.				

4.2.1.2 Agenda 2030 Mål 12 Hållbar produktion och konsumtion.

Hållbar konsumtion och produktion innebär effektiv användning av resurser ur flera olika perspektiv. Genom ökad samverkan med kommuner och andra regioner medverkar Region Värmland till ansvarsfulla val av produkter och tjänster. Delmål 12.3: Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd. Delmål 12.4: Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön. Delmål 12.5: Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall. Delmål 12.7: Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

Kost- och servicenämndens bidrag till mål 12;

- Hållbara krav ställs på arbetsvillkor, transporter och kemikalier vid upphandlingar av livsmedel och förpackningar.
- Inköpsandelen av kött och fågel av svensk råvara ska öka.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Utifrån genomförd upphandling ersätta förpackningar mot miljövänliga alternativ.	 Nej			
Kommentar 2021 påbörjades upphandling av förpackningsmaterial till kost- och servicenämnden. I dialogmöten med (fem olika) leverantörer framkom att de i dagsläget inte har möjlighet att leverera mer miljövänliga förpackningar, som också fungerar i praktiken, utvecklingsarbete pågår. Upphandlingen fick avbrytas eftersom inga anbud inkom, ny upphandling av förpackningar har initierats.				
Andel inköp av kött och fågel av svensk råvara ska öka.	92 %			90 %
Kommentar Stor efterfrågan på svensk fågel påverkar tillgången vilket har varit och är utmanande.				
Andel inköp av svenska livsmedel ska öka.	73 %			70 %
Kommentar Sverige har höga krav på miljö- och djurskydd, vilket är viktigt att värna om. Genom hög andel inköp av svenskt kött bidrar nämnden också till en ökad självförsörjningsgrad i Sverige. Det har under året varit brist på svenskt nötkött på grund av storefterfrågan och brist hos leverantörer. De svenska leverantörerna av fläskkött flaggar för minskad produktivitet på grund av minskat antal producenter.				

Aktiviteter	Status
Hållbara krav ställs vid upphandling av förpackningar.	! Försenad
Inköp av kött och fågel.	! Försenad
Kommentar Genom att köpa svensk råvara av kött och kyckling bidrar nämnden till att minska antibiotikaresistens, eftersom svenska djur inte behandlas med antibiotika i förebyggande syfte.	
Inköp av svenska livsmedel ska öka.	! Försenad

4.2.1.3 Agenda 2030 Mål 13 Bekämpa klimatförändringen

Mål 13 bekämpa klimatförändringen. Målet innebär att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringen och dess konsekvenser.

Andelen ekologiska livsmedel av den totala livsmedelskostnaden, i linje med regeringens beslut att 30% av den svenska jordbruksmarken ska utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030 och 60% av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Kost- och servicenämndens bidrag till mål 13;

- Inköpsandelen från ekologiska och svenska livsmedel ska öka.

Indikatorer	Utfall	Kvinnor	Män	Mål
Andelen ekologiska livsmedel av den totala livsmedelskostnaden ska öka.	40 %			50 %
Kommentar Indikator/utfall är baserat på andelen ekologiska livsmedel från inköp till patientmåltider hos Regionvärmland och kost- och servicenämndens kunder.				

Aktiviteter	Status
Inköp av ekologiska livsmedel ska öka.	! Försenad
Kommentar Det har varit skakigt på ekomarknaden i Sverige. Den ekologiskt odlade marken minskar och signalerna från ekoböner visar att även ekologisk mjölk- och köttproduktion kommer att påverkas under 2023. En positiv aspekt är att prisskillnaden mellan eko och konventionellt börjar suddas ut. Det negativa är att de ekologiska produkterna har minskat både inom storhushåll och i butik, vilket försvårar ekologiska livsmedelsinköp.	

5 Uppföljning av nämndplan och andra politiska uppdrag

Anvisning

Konkretisering av uppdrag för respektive nämnd redovisat i nämndplan eller andra uppdrag som åligger nämnden.

Nämnden ska svara gentemot de samverkande huvudmännen för att produktionen av måltider sker i enlighet med de krav som fastställts i samverkansavtal samt för att kostproduktionen sker enligt gällande lagar och avtal.

Varje år ska nämnden upprätta en nämndplan för sitt ansvarsområde och utarbeta förslag till budget och ekonomisk flerårsplan inom de av regionfullmäktige fastlagda ramarna.

Nämnden ska avge remissyttranden, utlåtanden och skrivelser inom ramen för nämndens ansvarsområde samt följa och verkställa fullmäktiges beslut, verka för att fastställda mål uppnås samt bereda ärenden som ska till fullmäktige.

Nämnden ansvarar för att verksamhetens utveckling, nämndens styrning och uppföljning samt åtgärder vid brister är tillräckligt ändamålsenliga. Beslut ska årligen fattas om internkontrollplan baserad på en bedömning av risker knutna till Region Värmlands övergripande målbild.

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Kost- och servicenämnden är gemensam för Region Värmland och kommunerna i Hammarö, Karlstad, Kil och Kristinehamn. Verksamheten regleras genom "*Avtal om samverkan i gemensam kost- och servicenämnd*". För nämnden gäller även Region Värmlands reglemente för kost och servicenämnden i Värmland.

Nämnden ska svara gentemot de samverkande huvudmännen så att produktionen av måltider sker i enlighet med de krav som fastställts i samverkansavtal samt för att kostproduktionen sker enligt gällande lagar och avtal.

Varje år ska nämnden upprätta en nämndplan för sitt ansvarsområde och utarbeta förslag till budget och ekonomisk flerårsplan inom de av regionfullmäktige fastlagda ramarna. Nämnden ska avge remissyttranden, utlåtanden och skrivelser inom ramen för nämndens ansvarsområde samt följa och verkställa fullmäktiges beslut, verka för att fastställda mål uppnås samt bereda ärenden som ska till fullmäktige. Nämnden ansvarar för att verksamhetens utveckling, nämndens styrning och uppföljning samt åtgärder vid brister är tillräckligt ändamålsenliga. Beslut ska årligen fattas om internkontrollplan baserad på en bedömning av risker knutna till Region Värmlands övergripande målbild. Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Kost- och servicenämndens uppdrag utgår från nämndspecifikt reglemente och övriga relevanta styrande dokument. Kost- och servicenämndens uppdrag regleras utifrån bland annat regeringsformen, kommunallagen och förvaltningslagen.

Region Värmland är värdkommun, vilket innebär att den gemensamma nämnden ingår i Region Värmlands nämndorganisation. Region Värmland är juridisk person för gemensamma kost- och servicenämnden.

Lagar och förordningar från Livsmedelsverket och Socialstyrelsen styr arbetet inom måltids- och nutritionsfrågor inom vård och omsorg.

- Statens livsmedelsverks nationella riktlinjer för vård och omsorg, 2017.
- Statens livsmedelsverks (SLV) nationella riktlinjen för måltider på sjukhus 2020.
- Socialstyrelsens vägledningsdokument Att förebygga och behandla undernäring 2019.
- Livsmedelslagen 206:804

6 Arbete med personal- och arbetsmiljöfrågor

Anvisning

Redovisa hur nämnden arbetat med personalfrågor och arbetsmiljöfrågor utifrån justerat reglemente.

Personal- och arbetsmiljöfrågor ingår inte inom kost- och servicenämndens ansvarsområde.

7 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Anvisning

Av 11 kap. 2 och 12 §§ LKBR följer att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av den kommunala koncernens och kommunens resultat eller ekonomiska ställning. Ett förhållande ska anses vara viktigt för bedömningen av resultat eller ekonomisk ställning om det har väsentlig påverkan på den kommunala koncernens eller kommunens verksamhet.

Viktiga förhållanden kan också vara sådana hållbarhetsaspekter som är viktiga för att förstå den kommunala koncernens utveckling, ställning och resultat. Sådana upplysningar kan ta utgångspunkt i de tre dimensionerna av hållbar utveckling; den ekonomiska, sociala och miljömässiga. Upplysningarna kan avse åtgärder i den kommunala verksamheten, exempelvis avseende jämställdhet, arbetsmiljö eller kompetensutveckling, men också åtgärder som syftar till samhällsförbättringar avseende exempelvis fattigdom, hälsa, inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och klimat. Även utfall och utvärderingar av tidigare genomförda åtgärder kan redovisas.

8 Nämndanalys

Anvisning

Nämndanalyserna enligt nedan ska spegla en förkortad del av nämndernas årsredovisning. En läsare ska kunna känna igen sig när den läser nämndanalyserna enligt nedan med det som står i nämndernas årsredovisning. Kom ihåg att vid upprättandet av nämndanalyserna nedan så ska stora penseldrag användas, dvs fokus på storheter och inte på detaljer.

Nämndanalyserna ska innehålla följande:

- Kort textanalys **per nämnd** avseende avvikelser utfall-budget för helåret.

Kostnad per måltid för helåret är 33,8 kr, vilket är betydligt högre än tidigare framtagen prognos för helåret (31,6 kr) och också gentemot prognostiserad budget för helåret (29,9 kr). Utfall 2021 var 29,2 (budgeterat 29,8).

Som helhet ligger kostnaderna över budget med störst kostnadsökning inom området råvaror och material., trenden visar på fortsatt stigande prisbild.

Under året har nämnden avropat 351 289 matlådor, vilket är 19 531 färre än prognostiserat (planerat behov 370 850 ej viktade portioner). Över- underskott regleras årligen och fördelas proportionellt utifrån respektive huvudmans andel av den totala årsvolymen.

9 Internkontroll

Anvisning

Redovisning av nämndens arbete med internkontroll under 2022.

Internkontroll 2022 innehåller kontrollåtgärder i form av uppföljning av nämndens mål utifrån mätplan samt lägesrapporter och fördjupningar vid nämndmöten som kompletterar mätplanen i syfte att beskriva helheten. Riskbedömningar med tillhörande åtgärdsplaner ingår i internkontrollplanen och används när mål inte nås eller om bestämmelser inte följs. Nämndens mål kan följas upp vid delårsrapport efter andra tertialet och vid årsredovisning efter 2022. Sammanfattning av internkontrollen kommer att dokumenteras i årsrapporten för 2022.

Vid varje nämndmöte lyfts större förändringar och/eller avvikelser. Vid varje nämndmöte rapporteras också ekonomiskt utfall, utfallet tas fram månadsvis och finns tillgängligt för nämndens ledamöter. Rapport från drift- och utvecklings- samt från förvaltningsgruppen lämnas vid varje nämndmöte, kommunikation är också en stående punkt vid varje möte.

Under året har nämnden besvarat remiss om Riktlinje *Hälsosamma och hållbara matval* där följande synpunkter lämnades: vikten av att matvanor och nutritionens betydelse lyfts fram, även samverkan mellan region och kommuner för att gemensamt arbeta för minskad undernäring inom gruppen äldre, sjuka och sköra, vissa benämningar och begrepp som används behöver förtydligas, ansvarig för måltids- samt nutitionsprocessen behöver ändras till ansvarig yrkeskategori/verksamhet samt att text om matsvinn behöver omfatta alla led.

Nämnden har tagit del av Granskning av medborgarkommunikation där det undersöks om styrelse och nämnder har säkerställt att den externa kommunikationen gentemot länsinvånare sker på ett ändamålsenligt sätt.

Nämnden har fått information om svar på politiskt initiativ från Värmlandssamverkan gällande att snabbt utreda, vidta åtgärder eller återkomma med förslag på åtgärder för att Region Värmland ska kunna bidra till ökad matproduktion, ökad självförsörjningsgrad och höjd krisberedskap i Värmland.

Under den introduktion för ledamöter och ersättare i Region Värmland som hölls den 19:e december presenterades nämndens verksamhetsområde. Dagen innehåll förutom det bland annat revisionens roll och ansvar, Region Värmlands politiska beslutsprocess.

Revisorerna bedömde att nämndens årsredovisning för 2021 framgår att den verksamhet som nämnden har ansvar för har genomförts i enlighet med de intentioner och riktlinjer som fastställdes vid bildandet.

Under perioden har fyra sammanträden samt fyra beredningsmöten hållits i kost- och servicenämnden, Möten har också hållits i drift- och utvecklingsgruppen (sex) samt i förvaltningsledningsgruppen (tre).

Redan i delårsrapporten för januari-augusti visades att kost- och servicenämnden inte kommer att uppfylla alla mål under 2022. Den ökande prisbilden på livsmedel och transporter är en avvikelse som tagits upp och diskuterats vid nämndmöte och risk för att klara budget i balans för helåret lyftes tidigt. Det har varit ett år med exceptionella livsmedelsökningar på, för nämndens del, ca16%.

Upphandling av förpackningsmaterial har fått avbrytas två gånger på grund av ofullständiga anbud, ny upphandling pågår.

Nytt systemstöd gällande uppföljning av miljömål används för första gången i år, vi arbetar fortfarande med att få med alla livsmedel/leverantörer i uppföljningen. Därför är rapporteringen inte helt fullständig för året.

Under året har planering av utbildningsinsats för beslutsfattare påbörjats tillsammans med Livsmedelsverket och Socialstyrelsen, utbildningen kommer att genomföras först nästa år.

Förvaltningsgruppen har kartlagt parternas behov av informationssäkerhet gällande kostdatasystem, för att kunna enas om vilka krav som ska ställas i kommande upphandling.

Enkät om kundnöjdhet skickades ut till nämndens kunder under hösten.